

Aggresjon mellom hunder

Utdrag fra Karen Overall's bok
Clinical Behavioural Medicine for Small Animals
oversatt av Manimal

Aggresjon mot andre hunder kan utarte seg veldig ulikt fra hund til hund, men den opptrer vanligvis fra 1 og 3 års alder og ses oftere mellom hunder av samme kjønn. Dette fordi aggresjon mot andre hunder vanligvis skyldes forhold som angår sosial status og kontroll, forhold som avgjøres når hunden når sosial modenhet (vanligvis i perioden 18 til 36 måneder). Aggresjon mot andre hunder forekommer både mellom ukjente hunder og mellom hunder som kjenner hverandre. I sistnevnte tilfeller innledes det ofte av en ung hund som blir sosialt moden eller ved at den eldre hunden som oppfatter endringer i den yngres status.

Meget få hunder er aggressive mot andre hunder fordi de aldri lært hvordan de skal omgås dem da de var unge. Valper har hierarki innenfor kullet, og denne sosiale rekkefølgen vedlikeholdes både av en dominant oppførsel (holdning, lyd og småbiting) og ved aktiv og passiv respekt for de andre valpene (rulling over på ryggen og urinering eller ved å se bort). De få studiene som er gjort på dette emnet viser at valpehierarkier ikke har noen direkte sammenheng med den statusen dyrene får etter at de har oppnådd sosial modenhet. Derfor kan de ikke knyttes til aggresjoner mot andre hunder som skyldes sosial status. Det er mulig, men sannsynligvis sjelden, at hunder som aldri ser andre hunder mens de er valper har problemer med å forholde seg til andre hunder; disse problemene er imidlertid ofte knyttet til frykt. Majoriteten av hunder som viser aggresjon mot andre hunder har et problem med sin sosiale status og ikke hatt noen negative opplevelser som valper.

Hannhunder

Aggresjon mot andre hunder er ikke knyttet til seksuell modenhet (tilnærmet 6 til 9 måneder av alder), selv om testosteron spiller inn i aggresjon mot andre hunder. Testosteron, det mannlige kjønnshormonet som minker veldig ved kastrering (fjerningen av testiklene), stimulerer hunders streifing og urinmarkering. Disse atferdene påvirker forholdet til andre hunder, noe som øker sjansene for en konflikt om status eller rang mellom to hunder som ikke lever i den samme husholdningen. Testosteron senker også terskelen for slåssing: Intakte hannhunder (ikke-kastrerte) reagerer raskt, blir mer opphisset, og tar lengre tid å berolige. Kastrering minker markant streifing, urinmarkering, og slåssing mellom hunder og reduserer frekvensen av disse atferdene hos ca 60% av alle hunder med slike problemer. Det er viktig huske at all oppførsel også består av innlærte komponenter. Selv om et hormon fremmer en spesiell aggresjon, vil ikke redueringen av hormonet fjerne atferden. Om en hund utfører en atferd lenge (f.eks. i flere år), lærer hunden atferdsmønstret og de tilhørende responser. Hvis man så fjerner hormonene som utløser den responsen, vil man ikke se noen effekt på den lærte komponenten. Det er en oppgave for atferdsmodifikasjon.

Tisper

For tisper som ikke er steriliserte er situasjonen annerledes. Hormonelle sykluser utløser ikke aggresjon mellom tisper i samme grad som testosteron fremmer aggresjon mellom hannhunder; imidlertid, sier mange eiere at intakte tisper har humørforandringer før og under løpetiden. Mange tisper endrer appetitt og aktivitetsnivå i løpet av eller forut for løpetiden. Hvis det er små status relaterte problemer mellom tispene i husholdningen, kan de toppe seg i disse periodene. Om det er en intakt hannhund i huset, blir han meget interessert i den løpske tispene og kan på denne måten forstyrre den sosiale rekkefølgen. Det er gjort få detaljerte studier om sammenhengen mellom "kvinnelige" kjønnshormoner og aggresjon, men tilgjengelige studier antyder at "kvinnelige" hormoner ikke spiller en stor rolle i aggresjon mot andre hunder.

Både hannhunder og tisper holder seg friskere hvis de er steriliserte. Ikke bare får de færre smittsomme sykdommer og mindre kreft i de kjønnsorganene organene, og tisper, som steriliseres tidlig, har mindre forekomst av jursvulster. Videre kan streifing være fatalt for en hund. Ingen hund kan stille opp mot en bil, og i enkelte områder jages hunder bort fra privat eiendom med våpen. De fleste nabolag og byområder har lover og regler som forbyr hunder å streife fritt. Dette er sikrere for hunden og for mennesker.

Kjente hunder

Hunder som reagerer på ukjente hunder, gjør det vanligvis av to grunner; De er enten redde, eller de oppfatter, med eller uten grunn, den andre hunden som en sosial eller hierarkisk trussel. Hunder som frykter andre hunder kan være spontant redde eller de er redde fordi de har blitt angrepet. Disse problemene omtales i det «Øvelse for behandling av frykt atferd hos katter og hunder» og « Øvelse for hunder med frykt aggresjon ». Hunder som reagerer som om det er en utfordring om sosial status, når det er ikke er det, viser uønsket og ukorrekt atferd. Om det er en utfordring (som stirring, stive bein, plassering av en pote på skulder, knurring, glefsing) av noe slag, kan en reaksjon være passende, men det er viktig å huske, at som for folk, gjelder mange regler for normal sosial oppførsel i hunder. Hvis hunden som kommer mot deg stirrer på din hund og din hund går etter den andre hundens strupe og nekter å slippe selv når den andre hunden gir seg og legger seg på rygg, oppfører hunden din seg upassende.

Den vanligste aggresjon mot andre hunder skjer innad i en flokk, og forekommer oftere mellom hunder av samme kjønn. Det er ikke uvanlig at to hunder kan levd sammen i 2 år før problemene oppstår. Disse problemene skyldes seg ikke «ukorrekt eller ufullstendig tidlig sosialisering» eller at noen har gjort noe mot hundene. Utviklingen av problemene reflekterer den indre forandringen som alle sosiale dyr erfarer når de kommer i den sosiale modningen. Det vanligste scenariet for aggresjon mot andre hunder innenfor en husholdning involverer den yngste hunden, som var grei da den var valp, men som etter den sosiale modningen utfordrer den eldre hunden. Utfordringer til den andre hunden inkluderer å hindre adgang til en seng eller liggeplass; ligging på den andre hunden; stjeling av den andres kjekser, tyggepinner

eller leketøy; hindring av den andre hundens adgang til maten, skyve seg fordi den andre for å komme seg ut gjennom en dør eller ut av en bil først, og posering i en rituelle stillinger hvor utfordreren nærmer seg den andre hundens skulder.

Utfordringer kan innebære stirring, lyd eller direkte aggresjon. Utfordringer starter ofte med stirring og øker til aggresjon. Det er viktig å behandle problemet med en gang det oppstår. Jo lengre det får fortsette, jo verre blir hundens oppførsel.

Et liknende scenarium kan forekomme selv om den yngre hunden ikke utfordrer den eldre. I slike tilfeller begynner den eldre hunden føle forandringen i den yngre hunden og reagerer spontant. Alternativt prøver den yngre hunden ut noen atferder som utvikler seg med alderen (knuffing mot den andre hunden) og som ikke er aggressive, men hvis den eldre hunden oppfatter den yngre hunden som et alvorlig problem og kan den bli aggressiv.

Vanligvis svarer den hunden som blir utfordret på en av tre måter;

1. helt underdanig, viser den andre hunden at den ikke er interessert i å holde på en høyere rang. (Ruller over på rygg og urinerer, ser bort, lar den andre hunden være først på alt),
2. hunden svarer med å slåss, seier eller tap, utfallet aksepterer av begge hunder, eller
3. begge hunder ønsker status og begge er uvillige til å innrømme den andre status. I det siste tilfellet vil aggresjonen fortsetter og vil være forvirrende og farlig. I det andre tilfellet løser situasjonen seg, men forsettelsen av situasjonen er enda muligvis farlig. De fleste atferdsmodifikasjoner for hunder med aggresjon mot andre hunder utløper fra situasjoner som den første.

Mye er skrevet om rang hos hunder og fastsetting av «alfa» hunden. Slike mønstereksempler stemmer vanligvis ikke i vanskelig tilfeller av aggresjon mot andre hunder fordi situasjonen ikke er så enkel. Aggresjon mot andre hunder er knyttet til status mellom hunder. Disse forholdene er ikke absolutte. De forandrer seg med alder og helsestatus. Etablering av slike forhold kan påvirkes av mennesker og hvordan disse oppfører seg i forhold til dyrene. Noen forhold gjelder bare adgang til mat og soveplasser. Fordi hundenes hierarkier, som menneskenes, ikke er lineære vil mengden av utvist aggresjon være avhengig av hvilke hunder som var hvor og når de var der. En hund som utfordrer en hund kan godt overse en annen hund i husholdningen som synes å oppføre seg på lik måte og er av samme alder og kjønn. Dette skyldes et de ikke opptrer likt, og det er i de små forskjellene vi finner årsakene til problemene.

Behandling

Behandling av aggresjon mot andre hunder fokuserer på innstilling og vedlikehold av en ny sosial rang. Generelt gis forsterking til hunden som best vedlikeholder sin sosiale status når denne bestrides i kamp. (Vanligvis, vil en yngre, større hund, som er i god fysisk god form være mer selvsikker). Fortrinnsbehandling eller oppmerksomhet forsterker den hunden som

er høyere i rang. I en flokk der problemhunden (C) angriper en annen hund (A), men bare mildt knuffer på den tredje (B), vil hundene reagerer på all atferd som forsterkes i en lineær måte (A over B og C, B over C). Hvordan dette gjøres best er grunnlag for mange diskusjoner, men to viktige forholdsregler må tas: Aldri fysisk straff slike hunder. Når du velger å straffe økes hundenes stress, og det kan hende at de velger å ta opp kampen med deg. Reaksjonen til hunden kan være frykt, smerte eller omdirigert aggresjon. Ingen av disse atferdene er gode, og du kan gjøre situasjonen verre.

Om mulig, ikke bland deg inn i en hundekamp. Ofte så bli vi skadet selv, om vi blander oss inn. Dette er ikke fordi hunden ønsker å skade deg, men fordi hundene ikke oppfatter forskjell på deg og motstanderen i kampens hete. Når hundene er sammen følg nøye med på hva de holder på med, det er mulig å se når en kamp er i anmarsj, pass på å ha et hjelpemiddel med deg, en jakke, teppe, kost, bøtte med vann m.m. som du kan bruke for å skille hundene. Når hundene er skolt fra hverandre begynner de ofte å roe litt ned og du kan fjerne den aggressive hunden. Om det ikke er små barn, andre dyr eller noen nervøse mennesker i huset eller tilstede kan du bruke en høy sterk lyd, dette kan avbryte kampen et øyeblikk, og du kan få til å skille dem fra hverandre. Husk at et dyr som er hardt skadet har smerter og er redd. En hund i en slik tilstand kan bite uten å mene det. Transporter slike hunder i et teppe, eller i et slakt bånd.

Sjekkliste

For hunder som bor sammen og som viser aggresjon mot hverandre, bør en ikke ha hundene sammen når du ikke er tilstede. For hunder som viser aggresjon mot fremmede hunder er dette ikke noe problem. Om du klarer å identifisere den aggressive hunden skal den hunden få et eget rom, egen hundegård eller få oppholde seg i bur når du ikke er tilstede. Buret bør ikke plasseres der hundene vanligvis får mat, f.eks. på kjøkkenet. Om hunden reagerer på andre fremmede hunden bør du unngå møter med de til du har trent på vedlegg 1 og 2. (Øvelsen med Sitt og bli, og "Learn to learn") og du kan begynne på treningen av desensitisering av hunder som viser aggresjon mot andre.

Når du er på tur bruke gjerne en Halti slik at du har full kontroll på hunden. Møter dere en annen hund, ber du hunden sitte og ta kontakt med deg. Om hunden fortsetter å reagere ovenfor den andre hunden, gå vekk fra situasjonen så fort som mulig.

Sett en bjelle med forskjellig lyd på hundene når dere er hjemme. Om de er løs sammen må du ha kontroll på dem. Lyden av bjellen vil fortelle deg om hundene er nærme hverandre og at det kan være fare for at en aggressive situasjon kan oppstå. Hundene kan få hilse på hverandre bare om du er tilstede og føler du har kontroll over situasjonen. Om du ikke har kontroll har du tre muligheter.

1. Ha en eller begge hundene i bur
2. Ha en hund bak en "barnegrind"
3. Ha hundene å band inne slik at de ikke kan komme i kontakt med hverandre.

Velg en rekkefølge å forsterke hundene på. Den hunden som vil være den naturlige "dominante" blant de skal få mange privilegier framfor den underlegne. Her er noen hint: Om du har to hunden og den yngre hunden har begynt passivt å utfordre den eldre hunden, den eldre hunden snerrer til den yngre og for det meste av tiden så viker den yngre hunden for den eldre. Den eldre hunden er større, sterkere frisk, og ikke så veldig mye eldre. Da skal du forsterke den eldre hunden

Når den eldre hunden blir truet av den yngre, den eldre hunden er svakere enn den yngre og den yngre hunden også er større. Forsterk den yngre hunden.

Om en av hundene kommer med en utfordring og den andre hunden ikke tar utfordringen. Utfordreren blir mer og mer voldsom, men den andre hunden fortsetter å ikke ta utfordringen. Om utfordreren sist gang sto over den andre hunden, som lå på ryggen, og deretter gikk etter strupen på den (for å drepe). Vær veldig oppmerksom: Dette er et problem-scenarior. Forsterk den hunden som ble utfordret. Det kan virke veldig vanskelig, men om du ikke kan gi den hunden noen status, kan den bli et offer og bli drept. Husk slike aggresjoner er ikke normale. Ikke gå ut fra at hundene ikke vil skade hverandre. De kan skade hverandre alvorlig eller ta livet av hverandre. Om den defensive hunden ikke klarer å holde på sin status, må du enten separere de, eller finne et nytt hjem til en av hundene. Om du velger å omplassere utfordreren, må den ikke komme i hjem som har eller vil få andre hunder.

Å forsterke den valgte hunden har aktive og passive komponenter. Først; separer dem slik som det står over, deretter gi den valgte hunden høyere status ved at den får mat først, får gå ut før den andre hunden, leker med den først, får en leke eller en godbit først osv. Du kan også ha den hunden i sengen eller på soverommet så lenge du er komfortabel med det. Begge hundene trenger daglig oppmerksomhet alene sammen med deg. Den hunden som får privilegier skal få denne oppmerksomheten først, og den skal få det mens den andre hunden ser det. Om du går tur med begge hundene, pass på at den hunden som går først er den hunden som får privilegier, samtidig kan den også få løpe løs, mens den andre må gå i bånd.

(Red. anm. Gjengitt med tillatelse av Manimal)